

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Επικίνδυνες μαγειρικές»

του Ανδρέα Στάικου από την ΕΘΑΛ

Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαΐμης. Σκηνικά/ κοστούμια: Μαρίζα Παρτζίλη.

Φωτισμοί: Καρολίνα Σπύρου. Μουσική επιμέλεια: Γιώργος Μουαΐμης.

Παίζουν: Μηνάς Τίγκιλης, Πολύκαρπος Πολυκάρπου, Σαλώμη Αροδίτου.

ΔΗΛΩΝΩ γοητευμένη από τη γνωριμία με το κείμενο του Ανδρέα Στάικου. Οι «Επικίνδυνες μαγειρικές» είναι έργο φινετσάτο, παρά... τις μυρωδιές από την κουζίνα. Έχει απόλυτα συμμετρική μορφή, παρά το παράξενο ερωτικό σχήμα που φιλοξενεί. Είναι δομημένο με τετράγωνη λογική, παρά το παράλογο των γεγονότων. Είναι αιχμηρό και ψυχρό σαν ακριβὰ μαχαιροπήρουνα, παρ' ό τι ασχολείται με ύλες μαλακές και ζεστές. Είναι κατ' εξοχήν γλωσσικό έργο, παρ' ό τι το μισό κείμενο αποτελείται από συνταγές. Έχει περίτεχνα στημένο ερωτικό παιχνίδι, παρ' ό τι η πιο οικεία πράξη στην οποία επιδιδόνται οι εραστές είναι το τάισμα. Είναι τόσο γαλλικό, παρά το μουσικά και τα γεμιστά που μαγειρεύονται.

Αλήθεια, για κοιτάξετε το φινετσάτο, το συμμετρικό, το λογικό, το αιχμηρό, το ψυχρό, το γλωσσικό, το ερωτικό... δεν είναι μήπως αναγνωρίσιμα συνθετικά της γαλλικής λογοτεχνικής αισθητικής; (Αν επιτρέπεται μια τόσο ανεπιφύλακτη γενίκευση. Ή θα έπρεπε να πω πως αυτά είναι συνθετικά της δικής μας απ' έξω αντίληψης για τη γαλλική αισθητική;) Όπως και να έχουν τα πράγματα, μεταφράζοντας Σωντερλώ ντε Λακλώ και Μαριβώ, ο Στάικος μαθήτευσε κοντά τους και εφάρμωσε στο έργο του δυο βασικές τεχνικές. Η μία προστάζει την τήρηση απόστασης μεταξύ του συγγραφέα και των ηρώων του έτσι ώστε τα φλέγοντα πάθη των τελευταίων να μην αλλοιώνουν το ψύχραιμο πρόσωπο του παρατηρητή-αφηγητή. Η άλλη επιτρέπει στο συγγραφέα να εμβολιάζει με την ευφράδεια και την ευφυΐα του με την προσωπική μιζέρια των ηρώων του.

Ο σκηνοθέτης Γιώργος Μουαΐμης εντοπίζει τα χαρίσματα του έργου και στοχεύει στην υιοθέτησή των στην παράσταση της ΕΘΑΛ. Αυστηρότερος με τον εαυτό του απ' ό τι συνήθως, δε βαρυφορτώνει τη σκηνική δράση με άφθονα ευρήματα, αλλά προσέχει περισσότερό την καθαρότητα των έντεχνα περιπλεκόμενων γραμμών των συναισθημάτων, σχέσεων και κινήσεων των τριών προσώπων του έργου. Τηρεί με ευλάβεια την τόσο σημαντική στο συγκεκριμένο έργο αρχή συμμετρίας και ισορροπεί τις ατάκες των δύο αντίζηλων εραστών, το παιχνίδι με τα αντικείμενα στα δυο σκηνικά διαμερίσματα, τα αισθηματικά ξεσπάσματα, τα μουσικά σχόλια, κ.τ.λ. Η οπτική συμμετρία του σκηνικού είναι το έργο της

Μαρίζας Παρτζίλη, η οποία επίσης επικεντρώνεται στα ουσιώδη και δεν παρασύρεται προς τη δημιουργία μη λειτουργικών λεπτομερειών.

Ο Μουαΐμης έχει και την ευθύνη της τήρησης του ρυθμού της αδιάκοπτης γλωσσικής ροής. Περιορισμένοι στο σκηνικό κύκλο στις κινήσεις τους και με ελάχιστες αλλαγές στις θέσεις και πόζες επί σκηνής, οι ήρωες αφοσιώνονται πλήρως στο λόγο. Οι δυο συμπρωταγωνιστές, ο Μηνάς Τίγκιλης και ο Πολύκαρπος Πολυκάρπου, υποδύονται τους δυο ανταγωνιστές, στη μαγειρική και στον έρωτα γείτονες. Έχουν και αυτοί να κρατήσουν τις δικές τους ισορροπίες, η λαχτάρα και η απόγνωσή τους έπρεπε να είναι αντικείμενο του γέλιου μας. Ωραίοι και οι δυο, έπασχαν όμως από κάποιο λαχάνιασμα από τα πολλά που είχαν να πουν και να διεκπεραιώσουν. Αν χρησιμοποιήσω κι εγώ ταιριαστή στο έργο έκφραση, και οι δυο ρόλοι θέλουν να καταστηθούν ακόμα λίγο. Το βασικό ζητούμενο, η συνεχής συσχέτιση στο παίξιμο των δυο, η τήρηση της αρχής της συμμετρίας, επιτυγχάνεται ακόμα και όταν στη σκηνή βρίσκεται μόνο ένας από τους δυο.

Όμως ήρθε η ώρα να αναφερθούμε στον «άξονα της συμμετρίας» γύρω από τον οποίο οργανώνεται όλη η δράση. Στο κέντρο της σκηνής και στη μέση των δυο εραστών της η Νανά, η καταπληκτική Σαλώμη Αροδίτου. Παίζει όλα τα επίθετα που λέγονται γι' αυτήν στο έργο, κάνει τη Νανά της όπως τη βλέπουν οι ξελιγωμένοι μάγειρες – γλυκιά, πρόστυχη, λαχταριστή, αθώα. Είναι φτιαγμένη εξ ολοκλήρου από λόγια άλλων και τα δικά της, είναι ταυτόχρονα και φορέας έξυπνου συγγραφικού λόγου. Η ηρωίδα της δεν προσφέρεται για ψυχανάλυση, ούτε καν για επεξήγηση, είναι γοητευτικά ακατανόητη και ακαταμάχητη για τους εραστές της. Η Αροδίτου καταφέρει αυτό το «αδιαφανές» παίξιμο, τη «σκοτεινή» υποκριτική, που αντανάκλα τη ματιά του θεατή από την επιφάνεια του ρόλου της χωρίς να τη αφήνει να διεισδύσει στα εσώτερα. Υστερόγραφο: Καθώς γράφω, ρίχνω και ματιές στην τηλεόραση και προσπαθώ να καταλάβω γιατί στο πολιτιστικό πρόγραμμα στο ΠΙΚ2 αναμοχλεύουν τα καλοκαιρινά πάθη με την «Αχιλλίδα» του Μαλανδρή. Ό, τι και να λένε, ισχύει το εξής απλό και τετριμμένο: το κακό κείμενο δε μπορεί να γεννήσει καλή παράσταση. ●